

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه‌ی دکترای عمومی در رشته‌ی دندانپزشکی

عنوان:

آگاهی و نگرش دندانپزشکان عمومی شهرستان اردبیل نسبت به
دندانپزشکی مبتنی بر شواهد

استاد راهنما:

دکتر هاله ولی‌زاده حقی

اساتیدمشاور:

دکتر خاطره عیسی‌زاده فر

دکتر ابوالفضل باقری

نگارش:

شهرام مینویی

سوگندنامه

اکنون که با عنایت و الطاف بیکران الهی دوره دکتری دندانپزشکی را با موفقیت به پایان رسانده ام و مسئولیت خدمت به خلق را برعهده گرفته ام در پیشگاه قرآن کریم* به خداوند قادر متعال که دانای آشکار و نهان است، و نامش آرامش دل‌های خردمندان و یادش شفای آلام دردمندان، سوگند یاد می‌کنم که همواره حدود الهی و احکام مقدس دینی را محترم شمارم. از تزییع حقوق بیماران پرهیزم و سلامت و بهبود آنان را بر منافع مادی و امیال نفسانی خود مقدم دارم، در معاینه و معالجه، حریم عفاف را رعایت کنم و اسرار بیماران خود جز به ضرورت شرعی و قانونی فاش نسازم. خود را نسبت به حفظ قداست حرفه پزشکی و حرمت همکاران متعهد بدانم و از آلودگی به اموری که با پرهیزکاری و شرافت و اخلاق پزشکی منافات دارد اجتناب ورزم، همواره برای ارتقاء دانش پزشکی خویش تلاش کنم و از دخالت در اموری که آگاهی و مهارت لازم را در آن ندارم خودداری نمایم. در امر بهداشت، اعتلاء فرهنگ و آگاهی‌های عمومی تلاش نمایم و تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت جامعه را مسئولیت اساسی خویش بدانم.

تقدیم به پیشگاه خدایی

که لیاقت خدمت به بشریت را به با نخبید و در سایه توجهاتش، دست ما را شفا بخش دل دردمندان و بیماران قرار داد.

سرکار خانم دکتر اله ولی زاده حقی استاد را بنمایم:

شماره شش تاریکی جان، بستید و ظلمت اندیشه را نور می بخشید. چگونه پاس گویم مهربانی و لطف شما را که سرشار از عشق و یقین است. چگونه پاس گویم تاثیر علم آموزی شما را که چراغ روشن هدایت را بر کلبه می محترم و جودم فروزان ساخته است. آری در مقابل این همه عظمت و سکوته شما مرانه توان پاس است و نه کلام و وصف.

ازر، نمودهای ارزنده و همکاری های بی دریغ اساتید مشاور ارجمندم، سرکار خانم دکتر خاطره عیسی زاده فرو و جناب آقای دکتر ابوالفضل باقری کمال و مسکرو پاسکزاری را دارم.

تقدیم بابوسه بردستان پدرم:

پشتوانه می زندگی ام، کوه استواری که همیشه نیازمند دستان قدرتمندش می باشم
خواهان آنم که بتوانم مجری آموزه هایش باشم.

به مادر مهربانم،

به سنگ صبورم، به پاس محبت های بی پایانش
آن نگاه کرمانجی که وجودم را فرامی گرفت و مرا جانی دوباره می بخشید تا بر سختی های مسیر غلبه کنم.

تقدیم به:

خواهر و برادران عزیزم

که وجودشان مایه ی شنودی زندگی ام می باشد، به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند، باشد که
بیاری حق شادترین روزهای زندگی انتظارشان باشد.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
	فصل اول: طرح تحقیق
۲	۱-۱- مقدمه.....
۳	۲-۱- بیان مسأله.....
۶	۳-۱- تعریف واژه‌ها.....
۷	۴-۱- اهداف و فرضیات تحقیق.....
۸	۵-۱- فرضیات یا سؤالات تحقیق.....
	فصل دوم: بررسی متون
۹	۱-۲- مبانی نظری.....
۱۷	۲-۲- مرور مقالات.....
۱۷	۱-۲-۲- مطالعات جهان.....
۲۷	۲-۲-۲- مطالعات ایران.....
	فصل سوم: شیوه‌ی اجرای طرح
۳۲	۱-۳- نوع پژوهش.....
۳۲	۲-۳- روش گردآوری اطلاعات.....
۳۲	۳-۳- جمعیت مورد مطالعه.....
۳۲	۴-۳- تعداد نمونه‌ها و روش نمونه‌گیری.....
۳۳	۵-۳- متغیرهای تحقیق، نوع و مقیاس سنجش آنها.....
۳۳	۶-۳- روش اجرای تحقیق.....
۳۵	۷-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۳۵	۸-۳- ملاحظات اخلاقی.....
	فصل چهارم: نتایج (یافته‌های پژوهش)
۳۶	۱-۴- یافته‌ها.....
	فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری
۴۲	۱-۵- بحث.....
۵۰	۲-۵- نتیجه‌گیری.....

۵۱	..... محدودیت‌ها	۳-۵
۵۱	..... پیشنهادات	۴-۵
۵۲	..... منابع	

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۳۶.....	جدول ۴-۱- دانشگاه محل تحصیل دندانپزشکان عمومی فعال در شهرستان اردبیل - سال ۱۳۹۳.....
۳۸.....	جدول ۴-۲- توزیع فراوانی پاسخ‌های دندانپزشکان عمومی فعال در شهرستان اردبیل درباره‌ی سؤال «دندانپزشکی مبتنی بر شواهد (EBD).....»
۳۹.....	جدول ۴-۳- فراوانی پاسخ‌های دندانپزشکان عمومی فعال در شهرستان اردبیل به سئوالات بخش اول پرسشنامه در زمینه نگرش در مورد «دندانپزشکی مبتنی بر شواهد (EBD).....»

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

- نمودار ۱-۴-۹۵٪ فاصله‌ی اطمینان میانگین مجموع نمرات آگاهی دندانپزشکان فعال در شهرستان اردبیل درباره‌ی دندانپزشکی مبتنی بر شواهد: سال ۱۳۹۳..... ۴۱
- نمودار ۲-۴-۹۵٪ فاصله‌ی اطمینان میانگین مجموع امتیازات نگرش آگاهی دندانپزشکان فعال در شهرستان اردبیل درباره‌ی دندانپزشکی مبتنی بر شواهد: سال ۱۳۹۳..... ۴۱

فهرست ضمايم

صفحه

عنوان

أ.....پرسشنامه

چکیده

عنوان: آگاهی و نگرش دندانپزشکان عمومی شهرستان اردبیل نسبت به دندانپزشکی مبتنی بر شواهد
سابقه و هدف

ارائه‌ی آموزش‌های مورد نیاز به دندانپزشکان و شاغلین این حرفه یکی از اجزای اصلی در دندانپزشکی مبتنی بر شواهد در مراقبت‌های سلامت دهان و دندان می‌باشد؛ هرچند تحقیقات محدودی درباره‌ی میزان آگاهی و نگرش دندانپزشکان نسبت به این مقوله در کشور انجام شده است. تحقیق حاضر با هدف بررسی میزان آگاهی و نگرش دندانپزشکان فعال در شهرستان اردبیل درباره‌ی دندانپزشکی مبتنی بر شواهد صورت گرفت.

مواد و روش‌ها

در یک تحقیق توصیفی-مقطعی، ۷۸ دندانپزشک (۴۶ مرد و ۲۹ زن) با استفاده از یک پرسشنامه‌ی خودایفا درباره‌ی اصول و روش‌های EBD بررسی شدند. مجموع پاسخ‌های صحیح به ۱۰ سؤال آگاهی به عنوان نمره‌ی آگاهی در نظر گرفته شد و به پاسخ‌های سؤالات نگرش نیز؛ امتیازاتی از صفر تا ۵ تعلق گرفت و مجموع آنها در ۹ سؤال نگرش به عنوان امتیاز نگرش تعیین گردید. امتیازات آگاهی و نگرش برحسب جنس با آزمون t-test و برحسب محل فعالیت با آزمون آنالیز واریانس مورد قضاوت قرار گرفت. ارتباط بین سن و امتیازات آگاهی و نگرش هم با ضریب همبستگی Pearson تعیین گردید.

یافته‌ها

میانگین مجموع نمرات آگاهی دندانپزشکان فعال در شهرستان اردبیل برابر $9/17 \pm 4/36$ و میانگین مجموع امتیازات نگرش آنان نیز معادل $23/53 \pm 4/8$ بوده است. ارتباط معکوس و غیرمعنی‌داری بین سن و مجموع نمرات آگاهی دندانپزشکان ($r = -0/18$; $p = 0/13$) و نیز بین سن و مجموع امتیازات نگرش ($r = -0/22$; $p = 0/06$) آنان به ثبت رسید. هیچ تفاوت معنی‌داری از نظر امتیازات آگاهی ($p = 0/25$) و نگرش ($p = 0/31$) درباره‌ی دندانپزشکی مبتنی بر شواهد برحسب جنس دندانپزشک و نیز از نظر نمرات آگاهی ($p = 0/25$) و نگرش ($p = 0/26$) برحسب محل فعالیت دندانپزشکان دیده نشد.

نتیجه‌گیری

براین اساس؛ دندانپزشکان عمومی فعال در شهرستان اردبیل آگاهی مناسبی نسبت به دندانپزشکی مبتنی بر شواهد داشته و نیاز به ارائه‌ی آموزش‌های بیشتر در این زمینه برای آنان وجود دارد؛ هرچند نگرش دندانپزشکان درباره‌ی جنبه‌های مختلف موضوع مثبت بوده است.

کلید واژه‌ها: دندانپزشکی مبتنی بر شواهد، آگاهی، نگرش، دندانپزشک عمومی